

Teatr Miejski w Toruniu

SEZON III

Program nr. 9

ROK 1922/23

Motto: „Dowcip jest własnością wybitnej przytomności inteligencji, a polega nie tylko na nieoczekiwaniu, ale i na genialnej prymitywnej prostocie logiki. Prostota jest kluczem Sztuki. Dowcip też jest artystycznym arcydziełem logiki. (Gustaw Olechowski „Dowcip“).

Zespół artystów Teatru Miejskiego.

**BANK ZWIĄZKU SPÓŁEK
ZAROBKOWYCH** TOW. AKCYJNE
W POZNANIU

FILJA W TORUNIU, UL. ŻEGLARSKA 26.

TELEFON Nr. 611 i 654.

Złatwia wszelkie operacje bankowe za pośrednictwem Oddziałów w całej Polsce oraz na wszystkie części świata przez
— — własne Oddziały lub przez korespondentów. — —

— WPŁATNIA W PODGÓRZU. —

Toruńska fabryka stempli

Zakład ryfowniczy

H. Rausch Toruń

— Mostowa 16 —

zał. 1902. — Telef. 1409.

wykonuje wszelkie
prace ryfownicze.

Szklarnia i oprawa obrazów

Jan Baranowski

dawniej E. SCHUETZE

ul. Franciszkańska 8

Telef. 10-23.

ul. św. Katarzyny 8

Telef. 1056.

BIBLIOTEKA
UNIWERSYTECKA
W TORUNIU

DOM EKSPEDYCYJNO-HANDLOWY
LUDWIK SZYMAŃSKI

urzędowy ekspedytor polskich kolei państw.

Żeglarska 3. Telefon 909. TORUŃ Żeglarska 3. Telefon 909.

Filja w ekspedycji towarowej Główny Dworzec.

EKSPEDYCJA FRACHTU! kolejowego i wodnego.
TRANSPORT MEBLI!! — Własne meblowe wozy.
CLENIE TRANSPORTÓW ZAGRANICZNYCH

przez Ministerjum skarbu urzędowo dopuszczony.

ŻEGLUGA. Własne parostatki i berlinki. — **PAROSTATKI**
WYCIECZKOWE ZAWSZE DO DYSPOZYCJI. —
WŁASNE MAGAZYNY Z BOCZNICAMI KOLEJOWEMI.

Magazynowanie, finansowanie i lombardowanie towaru!

Ceny moje na zwózkę frachtu i składowe są przez zarząd-kolei ustalone.

! EKSPEDYCJA DRZEWA !

koleją i wodą własnymi parostatkami i berlinkami.

„Słoma“ dawn. J. Priwin T. A. w **Poznaniu**

Szeroka 28 **Oddział Toruński, Toruń Szeroka 28**
Telefon 388. (wejście z ulicy Szczytnej) Adr. tel. „Priwo“

Przedsięb. prasowania oraz dostawa

Import **słomy i siana.** Eksport
wszelkich artykułów rolnych.

Polska Kwiaciarnia

Flora

ulica Szeroka 26-28
Telefon 255

B. Hozakowski, Toruń

Telef. 42, 45. Mostowa 28. Telefon 42, 45.

Dom Rolniczo-Handlowy.
Specjalny skład i hodowla
nasion.

Adres telegr.: **HOZAKOWSKI TORUŃ.**

BRACIA BRZESCY

telefon 535. ul. Chełmińska 1.

Pracownia wykwintnej garderoby

:: :: damskiej i męskiej. :: ::

Wielki wybór materiałów modnych
-- krajowych i zagranicznych. --

ELEKTROWNIA WYPOŻYCZA

MASZYNĘ ELEKTRYCZNĄ PRĄDU STAŁEGO

DO CZYSZCZENIA DYWANÓW I MEBLI
ZA CENĘ 1000 MK. ZA 1 GODZ. WRAZ Z OBSŁUGĄ.

DYREKCJA.

T. Kalinowski

ul. Szeroka nr. 36

Tel. 201

Magazyn towarów modnych.

— Na składzie: —

jedwabie
sukna - płótna
bławy - - inety
bielizna -- stołowizna
trykotaż - - - dywany
firanki - chodniki
serwety - kapy
i towary
:-: galanteryjne. :-:

Najnowsza konfekcja
damska i dla dzieci.

Repertuar:

„Kopciuszek”

Widowisko fantastyczne w 6 obrazach
przez A. Walewskiego.

„Dożywocie”

komedia w 3-ch aktach wierszem przez
Aleksandra hr. Fredrę.

„Gobelin”

Krotochwila w 3-ch aktach Władysława
Jastrzębca-Zalewskiego.

Najtańsze źródło zakupu!

Toruński Skład Farb

Telefon 371 Jan Kapczyński Łazienna 28

ma stale na składzie
farby, lakiery, pokost, szelak, kredę
angielską i wszelkie inne artykuły pokrewne.

FRANCISZEK SEIDLER
pierwszorzędny

zakład krawiecki

wykonuje podług miary garderobę męską,
damską i wojskową.

— Wielki wybór materiałów na składzie. —
ul. Prosta narożnik Jęczmieńnej.

Węgiel, koks, torf, drzewo, brykiety

Sprzedaz hurtowa i detaliczna

Dandelski & Babiuch

Telefon 159 Biuro: Warszawska 10/12. Telefon 533
WŁASNA SKŁADNICA PRZY „GRZYBIE”
(dawniejsza składnica miejska).

Dom Rolniczy

Weigt & Kupezyk

Telefon 136 Toruń, Żeglarska 5 I, Telegr.: „Rolniczy”

ZIEMIOPŁODY

Magazyn obuwia

wyrobu własnego wykonywa obśzalunki
wykwintnie podług najnowszych fasonów.

Bolesław Wieckowski

Żeglarska 31.

Jan Turek, Toruń „ZIEMIOPŁODY“

ul. Mostowa 18 :: Telefon nr. 1430.

Adres telegramów: „TURKOS“.

„Najlepszą rozrywką w domu
jest gramofon“.

Aparaty po każdej cenie.
Narodowe i nowoczesne tańce, pieśni, arie
i operowe i inne płyty warszawskie.
Wielki wybór! — niskie ceny!

Kupna okazynie
wszystkich instrumentów

Toruński
Dom Muzyczny
teraz ul. Kopernika 22.

POPIERAJMY PRZEMYSŁ KRAJOWY!

ŻARÓWKI
MATERJAŁY INSTALACYJNE

Sprzedaż hurtowna i detaliczna w składzie
ELEKTROWNI w TORUNIU
UL. PIEKARY NR. 1.

„Zakochani“.

(Komedja w 3. aktach G. Caillaveta i R. de Fleursa).

Ilećroć jestem w teatrze na przedstawieniu komedji, pomimo woli ciśnie mi się do głowy myśl: „nie masz to jak Francuzi“. Bo też i mistrzami komedji są ci niezliczeni potomkowie duchowi Moliere'a, zda się stworzeni po to, by świat cywilizowany bawić humorem pierwszej próby, by olśniewać dowcipem lekkim, jak powiew wietrzyka, subtelnym i pełnym wytwórczości nawet wówczas, gdy żonglując nim, zaczepiają w akcji o tematy chociażby najbardziej „pikantne“, ba — nawet drastyczne.

Mistrzami nie byle jakimi są ci ludzie, którzy nieraz „z niczego“ potrafią zrobić „coś“; coś, co zadziwia doskonałością „roboty“, doskonałością i lekkością artystycznej struktury, mimo że cała budowla mistrznie sklecona opiera się na „takim sobie“, najzwyczajniejszym pod słońcem, nieraz, już mocno zużytym, — zda się wyjąłowym gruncie — motywie, czy temacie, na tle którego napisano już może nie

kilka, lecz nawet dziesiątki komedji.

Też same refleksje niby natrętna mucha prześladowały mnie podczas wtorkowej premjery „Zakochanych“. I cóż w tem tak bardzo dziwnego? Wszak nierozdzielni jej autorowie — to właśnie tacy mistrze w swoim rodzaju; to urodzeni komedjopisarze, w rękach których nawet największa blahostka zmienia się w rzecz nie tylko zabawną, tryskającą dowcipem, przepojoną prawdziwie jasnym na świat spojrzeniem, lecz nawet wysoce interesującą.

Taką właśnie jest ich komedjo-farsa „Zakochani“, — nowy warjant „historji, jakich wiele“, takiej całkiem zwyczajnej historji sercowej dwojga, których połączeniu stają na przeszkodzie dwaj bogaci wujowie, pragnący ożenić siostrzeńca z tą, którą oni mu wybiorą a ulegając ostatecznie czarowi tej, z którą zuchwalec połączył się poza ich plecami i poza obrębem sceny po to, by w drugim i trzecim akcie na scenie rozegrał się ku uciesze widza i ku jego zadowoleniu szereg zabawnych sytuacji, wynikłych z komedji, jaką wobec wujaszków odegrać muszą zaskoczeni małżonkowie, ażeby wraz z sankcją tajemnego zwią-

zku zyskać prawo dziedziczenia ich majątku.

Więc chociaż i Żuzia i Klaudjusz to figury znane nam dobrze pod innymi imionami i z innych komedji, chociaż wujowie Klaudjusza, ci starzy kawalerowie, wzdychający (o lat 30 zapóźno) do tej, która zdobyła serce ich siostrzeńca, to także nasi starzy znajomi, — to jednak „Zakochani“ rozmaitością położeń, pomysłowości w operowaniu nienowym już materiałem, dowcipem nieraz niecodziennym, humorem szczerym a niepowszednim przykuwają uwagę widza, a przytem zdolni są zabawić do tego stopnia, iż nie ma on powodu uskarżać się na zmarnowanie wieczoru i z prawdziwym zadowoleniem opuszcza widowie, unosząc z niej obok pogody ducha wspomnienie prawdziwie estetycznych wrażeń, o które nie tak znów łatwo wśród szarzyzny komedjowej i farsowej tandety za dni naszych.

Niewątpliwie do spotęgowania dodatniego wrażenia przyczyniła się gra naszych artystów z panią Malanowicz i p. Malinowskim na czele. Żuzia pani M. rozporządzała taką dozą wdzięku, iż byłoby dziwnem,

gdyby jej czarowi nie ulegli byli obaj wujaszkwowie. Pan Malinowski nie poraz pierwszy w tym sezonie pokazał naszej publiczności poważne walory aktorskiego talentu w tym wypadku jako przepyszny i prawdziwie zabawny Klaudjusz.

Panowie Trzywdar i Leliwa tworzyli świetną parę komicznych braci Bernier, doprowadzając grę do punktu kulminacyjnego w scenie pisania listu z niewczesnymi wynurzeniami miłosnemi. Panu Dąbrowskiemu (Jakób) należą się słowa szczerego uznania za skończoną pod każdym względem postać mizantropa ze złotem sercem, lgnącego mimo zastrzeżeń do dawnego przyjaciela i towarzysza z ławy szkolnej. Pani Karska (pni Sergent) nie zdołała tym razem opanować skłonności do szarzy.

Role epizodyczne wypadły jak należy, a że wystawa również nie pozostawiała nic do życzenia, więc „Zakochani“ wypadli ku ogólnemu zadowoleniu zarówno dyrekcji, jak i publiczności, która umiała ocenić należycie nowy wysiłek artystyczny naszej sympatycznej drużyny. A. Münnich.

Bławat Polski,
Czesław Gaszyński, Chełm
Telefon 494.

„ZAK“

Komedja w 3-ach

Zuzia
Pani Sergent, jej przyb
Klaudjusz
Klemens Bernier } je
Benjamin Bernier }
Jakób Moreau
Karol Smith
Ethel, jego żona
Pani Meurice
Lucynka } jej córki
Simona }
Józef, służący Jakóba
Ulicznik
Służący

Akt I. W pensjonacie p
II. i

Reży:
Kierownik plasty

Własna orkiestra teatru po
1. Uwertura „Pique I
2. a) Serenada
b) Śpiew i tarante
3. Sny wiosenne-wal

Skład bławatów

Wielki wybór materiałów damski

myśli o wolności nie rozwijał się w warunkach naszego społeczeństwa, szczególnie młodych pokoleń. Każdy odruch w kierunku dążeń do zachowania swej narodowości, nie mówiąc już o jakichkolwiek marzeniach wyzwolenia się, zwalczany był prześladowany i surowo karany. Austria i Prusy nieustannie — w pierwszej ćwierci ubiegłego wieku — odmykały podwoje swych więzień dla tego rodzaju przestępców; Rosja zapełniała nimi przestworza Syberji.

Każde z tych państw posiadało miejscowości niejako uprzywilejowane, gdzie więziono ośmielających się marzyć o odzyskaniu utraconej niepodległości swej ojczyzny. W Rosji takich miejsc niezliczona była ilość: przedewszystkiem na najdalszych krańcach wschodniej Syberji, w tak zwanej Dewizji Nerczyńskiej, w zakładach karnych ich trzymano i mnóstwem udzień torturowano. Pozostałe zaś dwa państwa zaborcze, nie posiadając pustyni Syberji, korzystały ze swych twierdz, w których zamykano przestępców stanu. W dawnej Austrii, na Morawach, pod Bernem, wznosi się na górze, przeszło na 800 stóp wysokości, nazywającej się Spielberg, zamek niegdyś rezydencja margrabiów moraw

nie przegonił.

Polacy Spielberg nazywali „Grajgóra”. Wygrywała ona dla wielu naszych ziomków z tzw. Galicji, melodie nader smutne. Niejeden z tych, co tam spędzali długie dni niewoli, później w kraju zasłynął na polu życia publicznego. Wśród tłumu więźniów Polaków trzymany w murach Spielbergu, spotykamy takie wybitne postaci jak Franciszek Smolka, późniejszy prezydent parlamentu austriackiego, Karol Szajnocha, znakomity dziejopis, ks. Albin Dunajewski, późniejszy biskup krakowski i kardynał...

Austria posiadała dla więźniów stanu jeszcze inne twierdze: Kufstejn w Tyrolu, Josefsztat w Czechach, Ołomuniec na Morawach. Każda z nich niemal od epoki rozbiorów do lat powstania styczniowego, odmykała swe bramy dla Polaków, dążących do odzyskania niepodległości ojczyzny.

W fortecach czeskich i morawskich więziony był Hugo Kołłątaj, więzieni byli o wiele lat później uczestnicy ruchów narodowych w r. 1846, uczestnicy różnych spisków i wreszcie powstańcy 1863—1864 roku... Kufstejn zaliczał się do sroższych więzień stanu austriackich. Wznosi się ów

Moskwa

nie mówią, i przędą tylko rozumiec ich mowę. Nie posiadamy nawet w naszej literaturze pamiętnikowskiej większej liczby opisów owych więzień i cierpień moralnych i fizycznych naszych więźniów. Zabrali oni z sobą do swych mogił wspomnienia swych losów... Kufstejn jedynie doczekał się zarysu tego rodzaju wspomnień. Bezimienny autor, jeden z tych licznych ziomków naszych, z zaboru austriackiego, którzy spędzali lata na skałach Kufstejnu został nader ciekawy opis pod tyt. „Kufstein, więzienie stanu i doła Polaków w niem osadzonych. Przez więźnia skreślone”. (drukowane w Poznaniu w r. 1849).

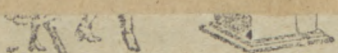
Rząd pruski miał również kilka twierdz ulubionych do osadz. Polaków podejrz. o nieprawomyślność wobec Niemczyzny, o wiarę w zmartwychwstanie ojczyzny. Wreszcie wszelkie stowarzyszenia, wszelkie skupienia pewnej ilości ludzi — zwłaszcza młodzieży — w celach wzajemnej pomocy moralnej lub materialnej, w celach nawet wzajemnego wspierania się na polu studiów naukowych, budziły nie tylko podejrzania rządu pruskiego, ale nieraz stawały się powodem srogich prześladowań, sądów, wyroków, głównie w latach przedkonstytucyjnych.

porozbiorowa dzielnicy polskiej pruskiemu rządowi obfito tego rodzaju przykłady.

Sprawiedliwość wszakże wskazała, a nawet rzec z naczkwizycje, sądy, wyroki pruskie były połączone z torturowaniem znęcaniem się i katowaniem muszenia oskarżonego, czewinnego, do zeznań, jak Rosji. Procedura śledcza i tyczne pruskie nie znały zwawania, które były właściwośledczych rosyjskich, w takich.

Prusy więźniów w sprawnych osadzonych — a byli nielacznie Polacy — osadzali dery w twierdzach takich jak (Weichselmünde, nazywane polsku Minda), Kłodzko, Glatz, na Śląsku środkowym, lau w Prusach Książęcych), ściej i najliczniej Polaków w słoujściu, na terytorjum ściej z naszą dziejową przeszłością.

(Dalszy ciąg nast...

Wielki wybór! — niskie ceny!

Kupna okazjone
wszystkich instrumentów

Toruński
Dom Muzyczny
teraz ul. Kopernika 22.

POPIERAJMY PRZEMYSŁ KRAJOWY!

ŻARÓWKI
MATERJAŁY INSTALACYJNE

Sprzedaż hurtowna i detaliczna w składzie

ELEKTROWNI w TORUNIU

UL. PIEKARY NR. 1.

Bławat Polski.

Bławat Polski, Toruń

Czesław Gaszyński, Chełmińska 8.

==== Telefon 494. ====

B-Ł-A-W-A-T-Ō-W

po cenach bardzo umiarkowanych.

„ZAKOCHANI”

Komedja w 3-ch aktach G. Caillaveta i R. de Fleursa.

O S O B Y :

Zuzia	Marja Malanowicz
Pani Sergent, jej przybrana matka	Leontyna Karska
Klaudjusz	Wacław Malinowski
Klemens Bernier } jego wujowie	Józef Leliwa
Benjamin Bernier }	Józef Trzywdar
Jakób Moreau	Stanisław Dąbrowski
Karol Smith	Stanisław Kwaskowski
Ethel, jego żona	Eugenja Podborówna
Pani Meurice	Wanda Kossecka
Lucynka } jej córki	Hanna Bohuszówna
Simona }	Marja Szadurska
Józef, służący Jakóba Moreau	* * *
Ulicznik	Marja Lejczykówna
Służący	Feliks Dobrowolski.

Rzecz dzieje się:

Akt I. W pensjonacie pani Sergent w Pont-l'Abbée w Bretanji. — Akt II. i III. W willi Fontainbleau.

Reżyser: Józef Trzywdar.

Kierownik plastyczno-dekoracyjny: F. Krassowski.

Własna orkiestra teatru pod batutą M. Popławskiego wykona w przerwach:

1. Uwertura „Pique Dame“	F. Suppé
2. a) Serenada	E. Tavan
b) Śpiew i tarantella	F. Volpatti
3. Sny wiosenne-walc	J. Strauss.

Sklad bławatów Leszewicz i Gede - Toruń

22 STARY RYNEK 22

Wielki wybór materiałów damskich i męskich oraz płócień etc. po najniższych cenach.

